

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 11.6.2008
SEK(2008) 2012 slutlig

Rekommendation till

RÅDETS YTTRANDE

om Polens uppdaterade konvergensprogram för 2007–2010

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. ALLMÄN BAKGRUND

Stabilitets- och tillväxtpakten syftar till att genom sunda offentliga finanser stärka förutsättningarna för prisstabilitet och stark hållbar tillväxt som kan bidra till ökad sysselsättning. Vid reformen av pakten 2005 konstaterades att den hade visat sig användbar för att förankra budgetdisciplin. Däremot ansågs det viktigt att genom en reform stärka paktens effektivitet och ekonomiska underbyggnad och säkerställa de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

Medlemsstaterna ska för rådet och kommissionen lägga fram stabilitets- eller konvergensprogram och årliga uppdateringar av dessa, enligt rådets förordning (EG) nr 1466/97 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, som utgör en del av stabilitets- och tillväxtpakten. Medlemsstater som redan har infört den gemensamma valutan lägger fram (uppdaterade) stabilitetsprogram och medlemsstater som ännu inte har gjort det lägger fram (uppdaterade) konvergensprogram. Polens första konvergensprogram lades fram i maj 2004. I enlighet med förordningen yttrade sig rådet om programmet den 5 juli 2004, på grundval av en rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén. Enligt förordningen ska uppdaterade stabilitets- och konvergensprogram bedömas av kommissionen och granskas av kommittén. Vid behov kan de även granskas av rådet, enligt samma förfarande som ovan.

2. BAKGRUND TILL BEDÖMNINGEN AV DET UPPDATERADE PROGRAMMET

Kommissionen har granskat den senaste uppdateringen av Polens konvergensprogram, som lades fram den 26 mars 2008, och har antagit en rekommendation till rådets yttrande om den (se faktarutan för de viktigaste punkterna i bedömningen).

För att beskriva den bakgrund mot vilken den finanspolitiska strategin i det uppdaterade konvergensprogrammet bedöms, sammanfattas i denna motivering följande:

- (1) Landets ställning när det gäller paktens korrigeringsaspekt (förfarandet vid alltför stora underskott).
- (2) Den senaste bedömningen av landets ställning när det gäller paktens preventiva aspekt (en sammanfattning av rådets yttrande om den föregående uppdateringen av konvergensprogrammet).
- (3) Uppdateringen från maj 2008 av de länderspecifika allmänna ekonomiska riktlinjerna för finanspolitiken.
- (4) En sammanfattning av kommissionens bedömning av rapporten från oktober 2007 om genomförandet av det nationella reformprogrammet.

---

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 1055/2005 (EUT L 174, 7.7.2005, s. 1). De dokument som det hänvisas till i texten återfinns på följande webbplats: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

2.1. Förfarandet vid alltför stora underskott när det gäller Polen

De 5 juli 2004 antog rådet ett beslut där det fastställdes att Polen hade ett alltför stort underskott, i enlighet med artikel 104.6, på grundval av ett underskott i de offentliga finanserna som uppgick till 4,1 % av BNP 2003. Samtidigt utfärdade rådet rekommendationer enligt 104.7 för att korrigera det alltför stora underskottet. Polen rekommenderades framför allt att vidta åtgärder på medellång sikt för att, på ett trovärdigt och hållbart sätt, söka nedbringa underskottet till under 3 % av BNP senast 2007, i enlighet med rådets yttrande om konvergensprogrammet från maj 2004. I november 2006 beslutade rådet att de åtgärder som dittills vidtagits av de polska myndigheterna var otillräckliga. I februari 2007 utfärdade rådet nya rekommendationer som bekräftade 2007 som tidsgräns för korrigeringen. De polska myndigheterna rekommenderades att förbättra det strukturella saldot med minst 0,5 % av BNP mellan 2006 och 2007. I november 2007 lade kommissionen fram ett meddelande till rådet där det fastställdes att de åtgärder som Polen vidtagit efter rådets rekommendation överensstämde med rekommendationen. För 2008 och 2009 uttryckte kommissionen emellertid farhågor för att det inte skulle vara möjligt att upprätthålla korrigeringen av det alltför stora underskottet, vilket skulle innebära att förfarandet vid alltför stora underskott inte kunde upphävas. Både kommissionen och rådet uppmanade de polska myndigheterna att snarast möjligt lägga fram ett uppdaterat konvergensprogram där en strategi för de offentliga finanserna på medellång sikt för hela mandatperioden beskrivs. Denna strategi skulle vara förenlig med en varaktig korrigerings av det alltför stora underskottet samt ytterligare framsteg i riktning mot målet på medellång sikt.

Tillsammans med den här rekommendationen till rådets yttrande rekommenderar kommissionen rådet att upphäva förfarandet vid alltför stora underskott för Polens del, eftersom en samlad bedömning visar att situationen med ett alltför stort underskott har korrigerats. Det offentliga underskottet för 2007 uppgår till 2,0 % av BNP, vilket är under referensvärdet 3 % av BNP. Enligt kommissionens vårprognos 2008 torde underskottet understiga referensvärdet 3 % av BNP även under 2008 och 2009.

2.2. Rådets bedömning av den föregående uppdateringen

I sitt yttrande av den 27 februari 2007 sammanfattade rådet på följande sätt sin bedömning av den föregående uppdateringen av konvergensprogrammet för 2006–2009: ”Programmet förutser en korrigerings av det alltför stora underskottet senast 2007, med hänvisning till bestämmelsen i artikel 2.7 i rådets förordning (EG) nr 1467/97, men rådet erinrar om att de hittills vidtagna åtgärderna inte förefaller vara lämpliga och att de åtgärder som planeras förefaller vara otillräckliga för att uppnå det resultatet. Under de påföljande åren räknar man i programmet med att göra tillräckliga framsteg för att uppnå det medelfristiga målet för de offentliga finanserna mot en bakgrund av starka tillväxtutsikter, men det finns betydande risker när det gäller att uppnå målen för de offentliga finanserna och när det gäller anpassningens varaktighet.”

Med beaktande av den nya rekommendation till Polen om att landet skulle korrigera sitt alltför stora underskott som rådet antog den 27 februari 2007 i enlighet med artikel 104.7 i fördraget, uppmanade rådet Polen att göra följande: ”i) Säkerställa att det alltför stora underskottet korrigeras senast 2007 i linje med den nya rekommendationen enligt artikel 104.7. ii) Dra nytta av de goda ekonomiska tiderna och utnyttja alla extra intäkter till att minska underskottet och höja takten i anpassningen till det medelfristiga målet efter det att den planerade korrigeringen av det alltför stora underskottet uppnåtts, genom att, särskilt på

utgiftssidan, precisera och genomföra de ytterligare åtgärder som krävs för att uppnå den avsedda anpassningen. iii) Säkra resultaten av pensionsreformen.”

2.3. Uppdateringen från maj 2008 av de länderspecifika allmänna ekonomiska riktlinjerna för finanspolitiken

Den 14 maj 2008 antog rådet en rekommendation om 2008 års uppdatering av de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik och om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik². Inom finanspolitiken rekommenderades Polen att ”stärka budgetkonsolideringen samt att komplettera det nominella ’ankaret’ för underskottet i de offentliga finanserna (dvs. ’taket’ för underskottet) med ytterligare mekanismer för att stärka kontrollen över utgifterna”.

2.4. Kommissionens bedömning av rapporten från oktober 2007 om genomförandet av det nationella reformprogrammet

Den 11 december 2007 antog kommissionen en strategisk rapport om den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. I denna ingår en bedömning av Polens rapport från oktober 2007 om genomförandet av det nationella reformprogrammet³. Den kan sammanfattas på följande sätt:

I Polens nationella reformprogram anges de viktigaste utmaningarna vara konsolidering och bättre styrning av de offentliga finanserna, främjande av entreprenörskap, mer innovation i företagen, modernisering och utveckling av infrastruktur, säkerställande av en konkurrenspräglad miljö i nätverkssektorerna, skapande och bevarande av arbetstillfällena och minskad arbetslöshet och förbättring av arbetskraftens och företagens anpassningsförmåga.

Kommissionens bedömning var att Polen hade gjort begränsade framsteg i genomförandet av sitt nationella reformprogram under perioden 2005–2007.

Mot bakgrund av identifierade starka och svaga sidor och bekräftade framsteg, rekommenderade kommissionen Polen att inrikta ansträngningarna på följande: Finanspolitisk konsolidering (mekanismer för utgiftskontroll), konkurrens inom nätverksindustrierna, offentlig forskning och stöd till forskning och utveckling i den privata sektorn, flexicurity, med en aktiv arbetsmarknadspolitik, sociala förmåner, livslångt lärande och utbildning.

Dessutom bör Polen uppmärksamma följande områden: transportinfrastruktur, förfarandet för registrering av nya företag, e-förvaltning, införlivande av lagstiftningen om den inre marknaden samt barnomsorg.

På grundval av kommissionens strategirapport antog rådet den 14 maj 2008 rekommendationer om 2008 års uppdatering av de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik, inklusive Polen.

---

² EUT L 139, 29.5.2008, s. 57.

³ Meddelande från kommissionen till Europeiska rådet: ”Strategirapport om den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning: start för den nya treårsperioden (2008–2010) – Att hålla förändringstempot uppe”, 11.12.2007, KOM(2007) 803.

Faktaruta: De viktigaste punkterna i bedömningen

Följande punkter tas upp i bedömningen, i enlighet med artikel 5.1 (stabilitetsprogram) och artikel 9.1 (konvergensprogram) i rådets förordning (EG) nr 1466/97:

- Är de ekonomiska antaganden som programmet bygger på rimliga?
- Vilket är medlemsstatens mål för de offentliga finanserna på medellång sikt? Är anpassningsplanen lämplig för att uppnå detta mål?
- Är de vidtagna eller föreslagna åtgärderna för att följa denna plan tillräckliga för att över konjunkturcykeln nå målet för de offentliga finanserna på medellång sikt?
- I bedömningen av anpassningsplanen uppmärksammas om en större anpassning görs i ekonomiskt goda tider och en mer begränsad i ekonomiskt dåliga tider. För de medlemsstater som deltar i eurosamarbetet eller i ERM II uppmärksammas vidare om medlemsstaten som riktvärde eftersträvar en årlig förbättring av det konjunkturrensade saldot, exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, motsvarande 0,5 % av BNP för att uppnå sitt mål för de offentliga finanserna på medellång sikt.
- När anpassningsplanen fastställs (för medlemsstater som ännu inte har uppnått målet på medellång sikt), eller vid beslut om en tillfällig avvikelser från målet (för medlemsstater som har uppnått målet), uppmärksammas genomförandet av större strukturreformer. Har dessa direkta kostnadsbesparande effekter på lång sikt (t.ex. genom att öka den potentiella tillväxten) och därigenom påvisbara effekter på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet (samtidigt som en tillräcklig säkerhetsmarginal för referensvärdet på 3 % av BNP behålls och situationen för de offentliga finanserna under programperioden förväntas återgå till målet på medellång sikt)? Särskild uppmärksamhet ägnas här pensionsreformer som syftar till att införa system med flera pelare, varav en obligatorisk pelare som fullständigt täcks av fondmedel.
- Är medlemsstatens ekonomiska politik förenlig med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken?

Rimligheten i programmets makroekonomiska antaganden bedöms med utgångspunkt i kommissionens vårprognos 2008 och i enlighet med den allmänt vedertagna metoden för beräkning av potentiell total produktion och konjunkturrensade saldon.

Bedömningen tar också upp följande

- Utvecklingen av skuldkvoten och utsikterna för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, vilket man ”vid övervakningen av de offentliga finanserna [bör] ägna tillräcklig uppmärksamhet” enligt rådets rapport av den 20 mars 2005 – ”Att förbättra genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten”. I ett meddelande från kommissionen av den 12 oktober 2006 anges metoden för att bedöma den långsiktiga hållbarheten⁴.
- Graden av överensstämmelse med de nationella reformprogram som medlemsstaterna ska lägga fram inom ramen för Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning och med motsvarande genomföranderapport från oktober 2007. I sin följetext av den 7 juni 2005 till Europeiska rådet om de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken för perioden 2005–2008 framhöll Ekofinrådet att de nationella reformprogrammen borde vara förenliga med stabilitets- och konvergensprogrammen.
- Efterlevnaden av uppförandekoden⁵, som bl.a. föreskriver en gemensam struktur och uppsättning tabeller för stabilitets- och konvergensprogrammen.

⁴ Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – De offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt i EU, 12.10.2006, KOM(2006) 574 slutlig, och Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för ekonomi och finans (2006): ”The long-term sustainability of public finances in the European Union”, European Economy nr 4/2006.

⁵ ”Närmare angivelser för genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten samt riktlinjer för stabilitets- och konvergensprogrammets utformning och innehåll”, som godkändes av Ekofinrådet den 11 oktober 2005.

Rekommendation till

RÅDETS YTTRANDE

om Polens uppdaterade konvergensprogram för 2007–2010

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR AVGIVIT FÖLJANDE YTTRANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken⁶, särskilt artikel 9.3,

med beaktande av kommissionens rekommendation, och

efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén.

HÄRIGENOM FRAMFÖRS FÖLJANDE.

- (1) Den [8 juli 2008] granskade rådet Polens uppdaterade konvergensprogram, som omfattar perioden 2007–2010⁷.
- (2) Polen har nyligen lyckats minska inkomstklyftan mot EU-genomsnittet i och med att den reala BNP-tillväxten ökade från omkring 4½ % i genomsnitt 2003–2005 till över 6 % 2006–2007. Tack vare den sysselsättningsintensiva produktionsökningen förbättrades situationen på arbetsmarknaden avsevärt och arbetslösheten sjönk från nästan 20 % 2003 till 9½ % 2007. Den sjunkande arbetslösheten beror, vid sidan av en enorm ökning av sysselsättningen, på en krympande arbetsstyrka på grund av migration. Snedvridning av incitamenten för arbete, som förstärks av den stora emigrationen, ökar arbetskraftsbristen i vissa sektorer. Den alltmer ansträngda arbetsmarknaden pressar lönerna uppåt, vilket har en negativ inverkan på HIKP-inflationen, som man visserligen lyckades hålla på en måttlig nivå under en period från 2005 fram till första halvåret 2007, men som ökade avsevärt i slutet av 2007. Efter att ha nått sin högsta punkt på 6¼ % av BNP 2003 gick det offentliga underskottet i genomsnitt ned med över en procentenhet per år, för att nå 2 % av BNP 2007. De senaste åren har resultaten i allmänhet varit bättre än målen tack vare positiva överraskningar i fråga om tillväxt, som lett till extraordinära intäkter, samt ett

---

⁶ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 1055/2005 (EUT L 174, 7.7.2005, s. 1). De dokument som det hänvisas till i texten återfinns på följande webbplats: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

⁷ Uppdateringen lämnades in mer än 16 veckor efter tidsfristen den 1 december som fastställts i uppförandekoden, på grund av bildandet av en ny regering i november efter de allmänna valen i oktober.

ofullständigt genomförande av utgiftsplaner. Den fortsatta konsolideringen av de offentliga finanserna kommer på ett avgörande sätt att bero på reformen av systemet för sociala transfereringar (framför allt förtidspensioner och invaliditetsersättningar) och ett ökat deltagande på arbetsmarknaden.

- (3) I programmets bakomliggande makroekonomiska scenario räknar man med att den reala BNP-tillväxten gradvis kommer att minska från 6,5 % år 2007 till i genomsnitt 5,2 % under resten av programperioden. Mot bakgrund av tillgängliga uppgifter⁸ verkar scenariot bygga på rimliga tillväxtantaganden. Programmets beräkningar av inflationen verkar vara i underkant, vilket beror på något optimistiska antaganden om importpriser och en relativt liten ökning av den nominella ersättningen per anställd.
- (4) Det offentliga underskottet för 2007 uppgick till 2,0 % av BNP, jämfört med beräkningen på 3,4 % i konvergensprogrammet från november 2006. Huvudskälet var betydligt högre real och nominell BNP-tillväxt än vad som antogs i november 2006, men utgifterna stramades också åt. Framför allt gjorde företagets höga lönsamhet det möjligt att hålla tillbaka ökningen av subventionerna, samtidigt som den snabbt minskande arbetslösheten och den genom Hausnerplanen⁹ avskaffade indexeringen också begränsade ökningen av sociala transfereringar. Dessutom var ersättningarna till anställda i den offentliga sektorn lägre än planerat. Slutligen var de offentliga investeringarna lägre än beräknat på grund av att EU-medel utnyttjades i mindre utsträckning än planerat. Totalt var utgifternas andel av BNP 1,5 procentenheter lägre än vad som beräknades i november 2006. På intäktssidan var intäkterna från indirekta skatter och sociala avgifter bättre än beräkningarna från november 2006, vilket huvudsakligen berodde på att sysselsättningen och lönerna ökat mycket. Dessa positiva överraskningar uppvägdes av sämre resultat för andra inkomstposter (direkta skatter på grund av höjda skatteskit). Detta ledde till en inkomstkvot strax under den planerade. I och med att det strukturella saldot förbättrades med omkring 1½ procentenhet följde genomförandet av budgeten mer än väl uppmaningen i rådets yttrande av den 27 februari 2007 om den föregående uppdateringen av konvergensprogrammet¹⁰.
- (5) Det viktigaste målet för budgetstrategin är en varaktig minskning av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna (dvs. det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder) i syfte att uppnå målet på medellång sikt för de offentliga finanserna, som är ett strukturellt underskott på 1 % av BNP 2011, dvs. ett år efter programperioden. Detta är i enlighet med det tidigare konvergensprogrammet, enligt vilket målet på medellång sikt skulle uppnås ”efter 2010”. Efter att ha försämrats med 0,5 procentenheter till 2,5 % av BNP 2008 planeras en förbättring av det nominella underskottet till 1,5 % till 2010. Det primära saldot följer en liknande utveckling och beräknas öka från -0,2 % av BNP 2008 till 0,8 % 2010. Mot bakgrund av avtagande produktionsökning förväntas ändringarna av det strukturella saldot, som beräknats i enlighet med den allmänt vedertagna metoden, bli

---

⁸ I bedömningen beaktas särskilt 2008 års vårprognos från kommissionen samt dess bedömning av rapporten från oktober 2007 om genomförandet av det nationella reformprogrammet.

⁹ Det hittills mest heltäckande och konkreta försöket att reformera utgifterna, som föreslogs 2003, syftade till att minska de offentliga utgifterna för social trygghet, offentlig förvaltning och statligt stöd. Hausnerplanen ersatte bland annat årlig indexering med en indexering när den ackumulerade inflationen överstiger 5 % eller vart tredje år (beroende på vilket som inträffar först).

¹⁰ EUT C 72, 29.3.2007, s. 13.

större och det strukturella underskottet minska från omkring 2¾ % av BNP 2008 till strax över 1 % 2010. Anpassningen av de offentliga finanserna är utgiftsbaserad och tyngdpunkten ligger på 2009 och 2010. År 2008 beror det försämrade underskottet framför allt på den kraftigt ökade investeringskvoten och en stor sänkning av de sociala avgifterna (som delvis uppvägs av en ökning av andra intäkter). Under 2009–2010 kommer konsolideringen främst att uppnås genom återhållsamhet när det gäller ersättningar till anställda, sociala transfereringar och förbrukning av insatsvaror i produktionsledet. Den planerade takten för minskningen av underskottet mellan 2007 och 2009 är lägre än i den förra uppdateringen. Startpunkten (2007) och vart och ett av de nya underskottsmålen från uppdateringen av konvergensprogrammet från mars 2008 är dock bättre än målen i uppdateringen från november 2006. Riskerna i budgetberäkningarna i programmet förefaller på det hela taget uppväga varandra för 2008, men budgetutfallen kan därefter komma att bli sämre än vad som beräknats i programmet. Underskottsmålet för 2008 enligt programmet är det samma som i vårprognosen från 2008 (2,5 % av BNP). Uppgifterna om in- och utbetalningar i statsbudgeten för första kvartalet 2008 tyder på att intäkterna kommer att vara större än enligt budgetberäkningarna, men programmet utgår från en aningen högre tillväxt än i kommissionens vårprognos från 2008 och det fortfarande ökande lönetrycket i den offentliga sektorn utgör en risk för de offentliga finanserna. Å andra sidan kommer en högre inflation än vad som antogs i programmet att minska utgiftskvoten 2008 eftersom utgifterna huvudsakligen fastställs i nominella termer. Under 2009 kan dock den högre inflationen från 2008 stimulera löneökningar i den offentliga sektorn och leda till högre pensioner och sociala förmåner än vad som antas i programmet, och detta kan förstärkas ytterligare av den reform av indexeringsmekanismen som från och med 2008 knyter sociala förmåner inte bara till konsumentpriser utan också delvis till löner. Underskottsökande åtgärder har redan antagits av parlamentet (sänkt inkomstskatt för privatpersoner), men de åtgärder som ska uppväga detta är vaga och har osäkra effekter på de offentliga finanserna (utom när det gäller punktskattehöjningar kopplade till EU-harmonisering som dock inte kommer att helt uppväga sänkningen av inkomstskatten för privatpersoner). Om den höga sysselsättningstillväxt som regeringen utgår från inte kan bibehållas kan det bli besvärligt att efter 2008 fortsätta med den konsolidering av de offentliga finanserna som 2006–2007 byggde på en sysselsättningsintensiv tillväxt. Å andra sidan har saldot i de offentliga finanserna utvecklats på ett bra sätt: Intäkterna har ofta visat sig vara högre än beräknat medan utgifterna varit lägre än planerat.

- (6) Med tanke på denna riskbedömning förefaller programmets finanspolitiska inriktning vara förenlig med en varaktig korrigerande av det alltför stora underskottet senast 2007, i enlighet med rådets rekommendation. En säkerhetsmarginal mot överskridande av underskottsgränsen på 3 % av BNP kan dock inte säkerställas under programperioden. Dessutom är det möjligt att den finanspolitiska inriktning som redovisas i programmet inte är tillräckligt ambitiös för att målet på medellång sikt för de offentliga finanserna med säkerhet ska kunna uppnås senast 2011 i enlighet med programmet. Med tanke på att ekonomin har gynnsamma tillväxtvillkor är takten i anpassningen till det medelfristiga målet enligt programmet otillräcklig och behöver skyndas på under 2008 för att vara i linje med stabilitets- och tillväxtpakten. Därefter bör det som uppnåtts få stöd av åtgärder. Om ett inflations- och lönetryck skulle uppstå, kommer det att krävas en stramare finanspolitik än i programmet för att undvika överhettning.
- (7) Polen förefaller vara utsatt för små risker när det gäller de offentliga finansernas hållbarhet. Enligt de beräkningar baserade på den allmänt vedertagna metoden som

gjordes 2005 är de långsiktiga effekterna på de offentliga finanserna av befolkningens åldrande i Polen de lägsta i EU. Från och med 2008 kommer dock de sociala förmånerna att inte bara vara indexerade till konsumentpriserna utan även delvis till lönerna och detta kommer att öka utgifterna på längre sikt. Saldot för de offentliga finanserna 2007 med ett litet strukturellt primärt underskott är visserligen bättre än utgångsläget i det tidigare programmet, men det medför en risk för de offentliga finansernas hållbarhet, redan innan de långsiktiga effekterna av befolkningens åldrande tas med i beräkningen. Ytterligare konsolidering av de offentliga finanserna, inklusive en reform av förtidspensionerna (införande av ”överbrygningspensioner” som begränsar förtidspensioneringen till vissa problemyrken) som planerades i konvergensprogrammet, skulle därför bidra till att både stimulera förvärvsfrekvensen och sysselsättningen och begränsa riskerna för de offentliga finansernas hållbarhet.

- (8) Konvergensprogrammet verkar ligga i linje med rapporten från oktober 2007 om genomförandet av det nationella reformprogrammet. I synnerhet omfattar båda programmen en reform av förtidspensioner och invaliditetsersättningar, en reform av socialförsäkringssystemet för jordbrukare, en reform av hälso- och sjukvårdssektorn, en omorganisering och decentralisering av de offentliga finanserna samt en flerårig budgetplanering. Konvergensprogrammet innehåller dock inte någon kvalitativ bedömning av den sammantagna effekten enligt rapporten från oktober 2007 av genomförandet av det nationella reformprogrammet inom ramen för den finanspolitiska strategin på medellång sikt (t.ex. en diskussion om effekterna på potentiell tillväxt och sysselsättning). Programmet innehåller dock systematiska upplysningar om de direkta budgetkostnader som de viktigaste reformerna i det nationella reformprogrammet skulle medföra.
- (9) Konvergensprogrammets finanspolitiska strategi är delvis förenlig med de länderspecifika allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken när det gäller finanspolitiken som utfärdats inom ramen för Lissabonstrategin och som tagits med i de integrerade riktlinjerna. Programmet omfattar en fortsatt konsolidering av de offentliga finanserna, men inga ytterligare mekanismer för att stärka kontrollen över utgifterna nämns.
- (10) När det gäller uppgiftskraven i uppförandekoden för stabilitets- och konvergensprogram saknar programmet vissa frivilliga uppgifter.

Sammantaget är slutsatsen att, efter korrigeringen av underskottet i de offentliga finanserna 2007 och trots att underskottet och skulden kommer att ligga kvar under referensvärdena på 3 % respektive 60 % av BNP, räknar programmet med en försämring av saldot i de offentliga finanserna på 0,5 % av BNP 2008 och framsteg mot det medelfristiga målet som huvudsakligen sker under åren därefter, mot bakgrund av gynnsamma tillväxtutsikter. Den beräknade strukturella försämringen med nästan ½ % av BNP under 2008 är inte i linje med stabilitets- och tillväxtpakten. Med tanke på riskerna för att målen för de offentliga finanserna inte uppnås från och med 2009, främst på grund av avsaknad av specificerade åtgärder, kanske målet på medellång sikt enligt programmet inte uppnås 2011. Om inflationstryck uppstår behöver dessutom finanspolitiken vara stramare än vad som förutses i programmet. Risken för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet framstår som låg i Polen, men systemet för förtidspensionering behöver reformeras.

Mot bakgrund av denna bedömning, och med hänsyn till behovet av att säkerställa hållbara offentliga finanser, uppmanas Polen att dra nytta av de gynnsamma tillväxtvillkoren för att

höja takten i den strukturella anpassningen mot målet på medellång sikt, i synnerhet för att hålla tillbaka eventuellt inflationstryck, genom att använda extra intäkter och outnyttjade medel för att minska underskottet 2008 och genom att precisera och genomföra åtgärder under de följande åren, särskilt på utgiftssidan.

Jämförelse av nyckeltal i makroekonomiska beräkningar och budgetberäkningar

		2006	2007	2008	2009	2010
Real BNP (förändring i %)	KP mars 2008	6.2	6.5	5.5	5.0	5.0
	KOM april 2008	6.2	6.5	5.3	5.0	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	5.4	5.1	5.1	5.6	<i>Uppgift saknas</i>
HIKP-inflation (i %)	KP mars 2008	1.3	2.6	3.5	2.9	2.5
	KOM april 2008	1.3	2.6	4.3	3.4	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	1.4	2.1	2.5	2.5	<i>Uppgift saknas</i>
Produktionsgap ¹ (i % av potentiell BNP)	KP mars 2008	0.5	1.1	0.7	-0.2	-0.9
	KOM april 2008 ²	0.6	1.2	0.5	-0.7	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	0.5	0.5	0.3	0.4	<i>Uppgift saknas</i>
Finansiellt nettosparande (saldo i bytes- och kapitalbalansen) (i % av BNP)	KP mars 2008	-2.6	-2.6	-3.5	-4.2	-4.6
	KOM april 2008	-2.5	-2.6	-2.3	-3.6	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	-1.6	-1.8	-2.2	-2.7	<i>Uppgift saknas</i>
Saldo i de offentliga finanserna (i % av BNP)	KP mars 2008	-3.8	-2.0	-2.5	-2.0	-1.5
	KOM april 2008	-3.8	-2.0	-2.5	-2.6	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	-3.9	-3.4	-3.1	-2.9	<i>Uppgift saknas</i>
Primärt saldo (i % av BNP)	KP mars 2008	-1.1	0.2	-0.2	0.3	0.8
	KOM april 2008	-1.1	0.6	0.2	0.1	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	-1.5	-1.0	-0.7	-0.6	<i>Uppgift saknas</i>
Konjunkturrensat saldo ¹ (i % av BNP)	KP mars 2008	-4.0	-2.4	-2.8	-1.9	-1.1
	KOM april 2008	-4.0	-2.5	-2.7	-2.3	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	-4.1	-3.6	-3.2	-3.0	<i>Uppgift saknas</i>
Strukturellt saldo ³ (i % av BNP)	KP mars 2008	-4.0	-2.4	-2.8	-1.9	-1.1
	KOM april 2008	-4.0	-2.5	-2.7	-2.3	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	-4.1	-3.6	-3.2	-3.0	<i>Uppgift saknas</i>
Offentlig bruttoskuld (i % av BNP)	KP mars 2008	47.6	44.9	44.2	43.3	42.3
	KOM april 2008	47.6	45.2	44.5	44.1	Uppgift saknas
	<i>KP nov. 2006</i>	48.9	50.0	50.3	50.2	<i>Uppgift saknas</i>

Anm.:

¹ Programmets produktionsgap och konjunkturrensade saldon har räknats om av kommissionen, baserat på uppgifterna i dessa.

² Baserat på en beräknad potentiell tillväxt på 5,2 %, 5,9 %, 6,0 % respektive 6,2 % under perioden 2006–2009.

³ Konjunkturrensat saldo exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder. Varken kommissionens höstprognos eller det senaste programmet innehåller några engångsåtgärder eller andra tillfälliga åtgärder.

Källa:

Konvergensprogrammet (KP), kommissionens vårprognos 2008 (KOM), kommissionens beräkningar.